

аристократи, давалъ възможностъ на българскитѣ студенти да се запознаватъ съ високопоставени и влиятелни лица и да въздействуватъ за възбуждане симпатии къмъ своя народъ. И наистина, отъ рускитѣ архiereи най-напредъ станали покровители на българитѣ оиия, които били близо до тѣхъ, та влизали въ непосредствени сношения съ тѣхни представители. Благодарение на тия сношения, деятелни иерарси на руската църква узнавали неслосното положение на българския народъ, неговитѣ вѣковни надежди на Русия и искреното му довѣрие къмъ нейната политика. Най-близки сношения съ българитѣ сж имали незабравимиятъ красноречивъ херсонски архиепископъ Инокентий и неговиятъ приемникъ (отъ 1857 г.) Димитрий, кишиневскиятъ архиепископъ Иринархъ, киевскиятъ митроп. Филаретъ, а следъ тѣхъ московскиятъ митрополитъ Филаретъ, който е билъ въ сношения съ отца Натанаила (Охридски), и петербургскиятъ Исидоръ, който презъ 5-годишното си свещителствуване въ Киевъ (1855—1860) е ималъ случай да бжде поблизо до българитѣ. Личното въздействие на покровителствувани отъ М. Погодинъ и др. високи лица български студенти като Бусилинъ, Катрановъ, Хр. Даскаловъ и др. улеснило превръщането на онова възхищение, което възбуждала въ рускитѣ сърдца старобългарската книжнина отъ времето на Бориса и Симеона, въ обичъ къмъ сегашнитѣ българн.

Въздействието на славяноведението и на непосредственитѣ сношения на даровити българи съ влиятелни руси скоро се обърнало въ обичъ къмъ българитѣ въ много по-широки кръгове. Съединено съ мисль, че славянитѣ ще могатъ да станатъ силни, само когато обединятъ своитѣ усилия за по-добро бъдеще, това въздействиe най-после се слѣло съ широкото движение на руското общество къмъ подобрене положението на славянитѣ изобщо, на чело съ Русия. Това движение вече е имало, разбира се, и политическа цель. Понеже пъкъ симпатиитѣ на отдѣлни иерарси къмъ сдобиване на българитѣ съ свое народно духовенство не сж противоречили на интереситѣ на руската държава, тѣ засегнали и сърдцата на рускитѣ монарси *Николай I* и *Александър II*, въ царуването на които се развилъ българскиятъ църковенъ въпросъ. А това е било много важно, защото положението на руската църква следъ Петра Велики, а особено следъ 1803 г., когато личнитѣ доклади на синодалнитѣ архiereи предъ императора били отмѣнени, е било такова, че въ нейнитѣ работи гласътъ на императора е ималъ решаваще значение. Решенията въ Синода трѣбвало да се взиматъ едногласно. Ако по нѣкой въпросъ имало разногласие и ако оберъ-прокурорътъ на Синода